

Hvorfor spiser hunder avføring?

Mange hunder spiser avføring og eierne deres synes ikke noe særlig om det. Det kan vi alle forstå spesielt når samme hunden i neste øyeblikk gjerne vil ta kontakt med mennesker, ja kanskje slikke dem i ansiktet. Hvorfor driver en del hunder med den høyst uønskede ”sporten”? Er de litt ”teite”, meget redde og usikre eller har de lært det av tispene eller andre hunder de har omgått i valpetiden? Uansett årsak så går det an å enes om at det ikke er særlig hyggelig å ha en slik hund. Mange må trøste seg med at det finnes betydelige vanskeligere og mindre hyggelige problemer man kan ha med hundeholdet. Det er kanskje ”fattigmannstrøst”?

Det er noen viktige spørsmål man må stille seg i forbindelse med at enkelte hunder spiser ekskrementer.

- 1) Spiser hunden sin egen avføring?
- 2) Spiser hunden andre hunders avføring?
- 3) Spiser hunden andre dyrs avføring.

Det er ekkelt når hunder spiser avføringen til hester eller andre dyr som harer eller hjort, men det er ikke unormalt eller uforståelig. I disse ekskrementene finnes det nemlig ofte betydelig mengde næring i, i tillegg til at lukter godt. *Forstå det den som kan!* Mange hunder velger nøysommelig ut hvilke avføringsbiter de spiser, sannsynligvis de med mest næringsrike. I nabolaget mitt er det en del katter. De gjør sin fornødne der de må og der vandrer jeg mine daglige turer. Groenendalen Priscilla er ingen kostforakter, hun spiser de meste, og avføring fra katter lukter tydeligvis godt og har smaksemner av kjøtt eller fiskeprodukter som tydeligvis virker sterkt forlokkende på henne. Jeg kan styre min begeistring når hun senere samme dag vil slikke meg i ansiktet. Litt heldigere stilt er jeg med sheltien Myggen, hun spiser det meste hun kommer over i hjemmet, spesielt hvis det er menneskemat, men katteskit holder hun seg for god til. Det er betydelig mer appetittlig å ha henne på brystet eller rundt halsen når vi hviler middag eller sover om natten. Et sted skal jo hundene og hvile!

Når hunder spiser avføring fra sin egen art, er det ofte grunn til bekymring! I gitte situasjoner er det og normalt, men som oftest er det ikke ”normalt”! Det er ikke uproblematisk å hevde at noe er normal atferd og all annen atferd er unormal. Når hunder spiser sin egen avføring, kan det ha sine helt spesielle årsaker. Det kan faktisk være en god grunn for det i hundens egne øyne, må vite. Kanskje kan hundens oppvekst ha vært slik at den ikke tør å legge igjen spor etter seg som sin egen avføring. Avføring kan andre hunder oppfatte som markering av revir, man viser sin tilstedeværelse og gjør krav på et område. Enkelte hunder tør ikke det! Slike hunder er gjerne veldig stresset og har neppe et avslappet og godt liv. De har kanskje erfart at det er tryggest å spise opp avføringen etter seg! Da blir det ikke bråk.

I noen sammenhenger er det meget praktisk at hunder spiser avføringen til andre hunder. Ja, det er en høyst normal atferd. Når valpene er små og livnærer seg på morsmelk, spiser tispene eller andre voksne dyr i flokken opp valpenes avføring. Opprinnelig vil en slik atferd ha redusert risikoen for sykdom og muligheten for at andre rovdyr tiltrekkes til hiet og valpene. Andre rovdyr er ofte en stor fare for valpene. Situasjonen for tamhunder er selvsagt annerledes enn for ville ulver, men det er sannsynlig at årsaken til at tisper spiser valpenes avføring er programmert inn i dem fra tidens morgen. Enkelte valper kan under gitte betingelser kanskje lære den uønskede atferden av sin mor eller andre voksne. Årsakene til dette kan variere og det kan være flere grunner til at atferden opprettholdes.

Vokser valpene opp på et lite område der avføringene er lett tilgjengelig i store mengder over lang tid, kan det bære galt av sted. Hyppig og godt renhold kan være det som skal til for å unngå at valper utvikler en uønsket atferd som å spise andre hunders avføring.

En stor nok "tumbleplass" vil også kunne gjøre ekskrementer mindre tilgjengelig. Her har oppdretter et stort ansvar både når det gjelder størrelse på valperom, størrelse på luftegård og tilstrekkelig renhold. Blir renholdet for dårlig og mye avføring blir liggende, vil gjerne tispene og eventuelle andre voksne hunder forsette med å spise valpenes avføring lenge etter at valpene har sluttet å drikke morsmelk.

Har hunder lite å ta seg til eller blir lite aktivisert, vil de gjerne spise oftere og mer intensivt, de vil da kunne overdrive enkelte aktiviteter. Det kan føre til at de blir for ivrige på å spise ekskrementer. Valper blir tidlig bevisste på sine aktiviteter og de kan tidlig i livet før eier kjøper dem, ha lært seg at det å spise avføring fra andre hunder er en "normal" aktivitet. Har de fra de var 3 til 8 uker gamle sett at moren spiser hundeavføring, er sjansen stor for at de selv vil prøve og finner det "naturlig"! Vokser valpene opp i et stimulifattig miljø og kjeder seg mye, øker det sannsynligheten for at de vil prøvesmake mer og atferden blir godt etablert før de er 8 uker. For hunder som for mennesker gjelder det samme: Gammel vane vond å vende!

Problemet kan forhindres ved å ha valpene på betydelig større områder, la de variere miljøet og fremfor alt at ekskrementer fjernes slik at de ikke blir liggende i timer. Når valpene oppholder seg ute, kan det være fornuftig at området er så stort at valper og voksne kan gjøre sitt fornødne uten at alle ser det. Det kan gjøre det mindre "nødvendig" for de voksne å spise avføringen, de har jo ikke sett den! Et stort uteområde er i seg selv stimulerende, mye nytt for valpene å orientere seg i. Valpene må få oppleve forskjellige miljøer, treffe andre mennesker og hunder. Da blir de bedre sosialiserte og kjeder seg mindre. Dette kombinert med godt renhold vil være et godt utgangspunkt for valpen. Har oppdretteren valper som sauer i fjøs, med tilsyn og renhold 2-3 ganger for dagen, kan det gå riktig gale på flere måter!

Selv om det er slik at valper kan lære av voksne dyr å spise andre hunders avføring, må man ikke fjerne valpene fra voksne hunder. Voksne hunders nærvær er av avgjørende betydning for at valpene skal få en god, sosial utvikling. Det vil være veldig uheldig å la valper fra de er 3 uker gamle ikke få omgås noen voksne hunder. Sørg heller for at omgangen blir optimal, uten at de "lærer" å spise avføring fra artsfrender og uten at opplever det som farlig å la sin egen avføring får bli liggende igjen på bakken.

Vel, nå må man ikke bli så fiksert på hundenes avføring at man påvirker hundens oppmerksomhet mot den. Er vi uheldig, kan det gi en uønsket innlæringseffekt ved at vi gjør valpene oppmerksomme på avføringen. Avføringen kan ved mange anledninger fjernes når valpene er opptatt med noe eller oppholder seg et annet sted enn der de har gjort fra seg.

Moralen må være at det er vi mennesker som er med på å styre om valpene skal få den denne uvanen. Det er neppe et "gen" som får noen hunder til å utvikle uvanen å spise egen eller andres hunder ekskrementer. Det er høyst sannsynlig miljøet i oppveksten og perioden fra valpene slutter å livnære seg på morsmelk alene og frem til de er 8 uker er en sensitiv periode for å utvikle slik uønsket atferd. Kort sagt er godt renhold, stor nok "tumbleplass" og variert og stimulerende oppvekst er det beste for å forebygge. **Oppdretterne bærer et stort ansvar!**

Noen enkel metode for å bli kvitt atferden til hunder som spiser sin egen, andres hunder eller andres dyrs avføring etter at atferden er blitt godt etablert, finnes ikke. De beste man kan gjøre er selvsagt å hindre at mulighetene oppstår. Som sagt, langt fra enkelt. Noen vil gjerne sverge til bruk av positiv straff, med alle de uheldige sider det kan ha, spesielt på en redd og nervøs hund som spiser sin egen avføring. De flinkeste av oss vil kanskje lykkes med klikkerten. Fortserk når den kan passere en avføring uten å forsyne seg. Neppe lett eller gjort på null komma null det heller. Dette krever nøysommelig tilrettelegging fra eier.

Nils A Johannessen